

LIETUVOS RESPUBLIKOS
DARBO KODEKSO 33, 36, 40, 41, 49, 52, 58, 59, 60, 112, 113, 118, 119, 127, 133, 134, 140,
146, 147, 156, 166, 175, 181, 192, 193, 194, 197, 210, 211, 217, 236, 237, 244, 245, 247, 250, 251,
252 IR 253 STRAIPSNŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2026 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 33 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 33 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Darbo sutartyje, kurioje nustatytas mėnesinis darbo užmokestis yra ne mažesnis negu du Valstybės duomenų agentūros paskutinio paskelbto šalies ūkio vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio dydžiai, galima nukrypti nuo šiame kodekse ar kitose darbo teisės normose nustatytų imperatyvių taisyklių, išskyrus taisykles, susijusias su maksimaliuoju darbo ir minimaliuoju poilsio laiku, darbo sutarties sudarymu, darbuotojų sauga ir sveikata, lyčių lygybe ir nediskriminavimu kitais pagrindais, jeigu darbo sutartimi pasiekama darbdavio ir darbuotojo interesų pusiausvyra. Ginčai dėl tokių susitarimų teisėtumo nagrinėjami darbo ginčams dėl teisės nagrinėti nustatyta tvarka. Nustačius, kad darbo sutarties sąlyga prieštarauja šiame kodekse ar kitose darbo teisės normose nustatytoms imperatyvioms taisyklėms ir darbo sutartimi nėra pasiekama darbdavio ir darbuotojo interesų pusiausvyra, darbo sutarties sąlyga negali būti taikoma, o turi būti taikoma šio kodekso ar darbo teisės normos taisyklė. Bet kuriuo atveju darbo sutarties sąlyga gali gerinti darbuotojo padėtį, palyginti su ta, kuri nustatyta šiame kodekse ar kitose darbo teisės normose.“

2 straipsnis. 36 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 36 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Išbandymo terminas negali būti ilgesnis negu trys mėnesiai, neįskaitant laiko, kurį darbuotojas nebuvo darbe dėl laikinojo nedarbingumo, atostogų ar kitų svarbių priežasčių. Jei terminuota darbo sutartis sudaroma trumpesniam negu šešių mėnesių laikotarpiui, išbandymo terminas turi būti proporcingas šios sutarties terminui (atitinkamai trumpesnis negu trys mėnesiai). Darbuotojui, kurio darbo sutartyje nustatytas mėnesinis darbo užmokestis yra ne mažesnis negu du Valstybės duomenų agentūros paskutinio paskelbto šalies ūkio vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio dydžiai, gali būti taikomas kitoks išbandymo terminas, kuris negali viršyti šešių mėnesių, neįskaitant laiko, kurį darbuotojas nebuvo darbe dėl laikinojo nedarbingumo, atostogų ar kitų svarbių priežasčių. Jei terminuota darbo sutartis su šiuo darbuotoju sudaroma trumpesniam negu dvylikos mėnesių laikotarpiui, išbandymo terminas turi būti proporcingas šios sutarties terminui (atitinkamai trumpesnis negu šeši mėnesiai). Pratęsti išbandymo laikotarpį darbo sutarties šalių susitarimu draudžiama.“

3 straipsnis. 40 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 40 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Šio straipsnio 4 dalyje nustatyti ribojimai dėl ne viso darbo laiko nustatymo ir jo trukmės negalioja, jeigu darbdavys sutinka su kitokiomis darbuotojo pasiūlytomis ne viso darbo laiko sąlygomis arba jeigu darbuotojo prašymas pagal sveikatos priežiūros įstaigos dokumentą pagrįstas darbuotojo sveikatos būkle, negalia arba būtinybe slaugyti ar prižiūrėti šeimos narį ar kartu su darbuotoju gyvenantį asmenį, taip pat jeigu to reikalauja nėščia, neseniai pagimdžiusi ar krūtimi maitinanti darbuotoja, darbuotojas, auginantis vaiką iki aštuonerių metų, ar darbuotojas, vienas auginantis vaiką iki keturiolikos metų arba vaiką su negalia iki aštuoniolikos metų. Šie darbuotojai

grįžti dirbti viso darbo laiko sąlygomis gali raštu įspėti darbdavį prieš dvi savaites, išskyrus atvejus, kai darbdavys sutinka nesilaikyti šio termino.“

4 straipsnis. 41 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 41 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Darbuotojui parinkti į vadovaujančiųjų darbuotojų ir specialistų pareigas, taip pat tokias pareigas, kurias gali eiti asmenys, turintys tam tikrų gebėjimų arba kuriems keliama ypatingi intelekto, fiziniai, sveikatos ar kiti reikalavimai, gali būti rengiamas konkursas. Pareigybių, dėl kurių turi būti rengiamas konkursas, sąrašą ir konkursų valstybės ir savivaldybių įmonėse, biudžetinėse įstaigose ir viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, organizavimo ir vykdymo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė, išskyrus pareigybes, dėl kurių turi būti rengiamas konkursas ir kurių sąrašą ir (ar) konkursų organizavimo ir vykdymo tvarką nustato specialūs įstatymai. Asmuo, laimėjęs konkursą, turi teisę reikalauti, kad su juo ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų būtų sudaryta darbo sutartis, išskyrus įstatymų nustatytas išimtis.“

5 straipsnis. 49 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 49 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Darbdavys, tirdamas darbuotojo galimai padaryto darbo pareigų pažeidimo aplinkybes, gali nušalinti darbuotoją nuo darbo iki trisdešimties kalendorinių dienų, mokėdamas jam vidutinį jo darbo užmokestį, nebent kolektyvinėje sutartyje dėl darbo užmokesčio mokėjimo susitarta kitaip.“

6 straipsnis. 52 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 52 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Dirbti nuotoliniu būdu skiriama darbuotojo prašymu arba šalių susitarimu. Darbuotojo atsisakymas dirbti nuotoliniu būdu negali būti teisėta priežastis nutraukti darbo sutartį ar pakeisti darbo sąlygas. Darbdavys privalo tenkinti darbuotojo prašymą dirbti nuotoliniu būdu, jeigu to reikalauja nėščia, neseniai pagimdžiusi ar krūtimi maitinanti darbuotoja, darbuotojas, auginantis vaiką iki aštuonerių metų, darbuotojas, vienas auginantis vaiką iki keturiolikos metų arba vaiką su negalia iki aštuoniolikos metų, arba darbuotojas, pagal sveikatos priežiūros įstaigos dokumentą pateikęs prašymą, pagrįstą sveikatos būkle, negalia arba būtinybe slaugyti ar prižiūrėti šeimos narį ar kartu su darbuotoju gyvenantį asmenį, išskyrus atvejus, kai negalima tenkinti darbuotojo prašymo dėl darbdavio darbo organizavimo ar gamybos proceso ypatumų, nebent kolektyvinėje sutartyje susitarta kitaip.“

2. Pakeisti 52 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Jeigu dirbdamas nuotoliniu būdu darbuotojas patiria papildomų išlaidų, susijusių su jo darbu, darbo priemonių įsigijimu, įsirengimu ir naudojimu, jos privalo būti kompensuotos, nebent kolektyvinėje sutartyje susitarta kitaip. Kompensacijos dydį ir jos mokėjimo sąlygas darbo sutarties šalys nustato susitarimu.“

7 straipsnis. 58 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 58 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Prieš priimdamas sprendimą nutraukti darbo sutartį, darbdavys privalo pareikalauti darbuotojo rašytinio paaiškinimo, išskyrus atvejus, kai darbuotojas per darbdavio nustatytą protingą laikotarpį šio paaiškinimo nepateikia. Darbo sutartis dėl darbuotojo padaryto antro tokio paties darbo pareigų pažeidimo gali būti nutraukta tik tada, jeigu ir pirmasis pažeidimas buvo nustatytas, darbuotojas turėjo galimybę dėl jo pasiaiškinti ir darbdavys per vieną mėnesį nuo pažeidimo paaiškėjimo dienos, neįskaitant laiko, kurį darbuotojas nebuvo darbe dėl laikinojo nedarbingumo ar atostogų, darbuotoją įspėjo apie galimą atleidimą už antrą tokį pažeidimą.“

2. Pakeisti 58 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Sprendimą nutraukti darbo sutartį dėl darbuotojo padaryto pažeidimo darbdavys turi priimti ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo pažeidimo paaiškėjimo dienos ir ne vėliau kaip per šešis

mėnesius nuo jo padarymo dienos, neįskaitant laiko, kurį darbuotojas nebuvo darbe dėl laikinojo nedarbingumo ar atostogų. Terminas pratęsimas iki dvejų metų, jeigu darbuotojo padarytas pažeidimas paaiškėja atlikus auditą, inventorizaciją ar veiklos patikrinimą.“

8 straipsnis. 59 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 59 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Darbdavys, išskyrus biudžetines įstaigas, valstybės ar savivaldybės įmones, viešąsias įstaigas, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, ir Lietuvos banką, turi teisę darbdavio valia nutraukti darbo sutartį su darbuotoju dėl pagrįstos priežasties, išpėjęs ją prieš tris darbo dienas ir sumokėjęs jam ne mažesnę kaip šešių mėnesių jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinę išmoką.“

9 straipsnis. 60 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 60 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) jei darbuotojui įstatymų nustatyta tvarka atimama teisė dirbti tam tikrą darbą ar eiti tam tikras pareigas arba darbuotojas neatitinka jam taikomų įstatyme nustatytų nepriekaištingos reputacijos reikalavimų;“.

2. Pakeisti 60 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatytu atveju darbuotojui išmokama dviejų mėnesių jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka (jeigu darbo santykiai tęsiasi trumpiau negu vienus metus, – vieno mėnesio jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka), 5 ir 7 punktuose nustatytais atvejais – vieno mėnesio darbuotojo vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka (jeigu darbo santykiai tęsiasi trumpiau negu vienus metus, – pusės mėnesio jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka), išskyrus 7 punkte išvardytus atvejus, kai darbo sutarties prieštaravimas įstatymams atsirado dėl darbuotojo kaltės.“

10 straipsnis. 112 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 112 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Biudžetinių įstaigų, valstybės ir savivaldybės įmonių, viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, ir Lietuvos banko darbuotojams, kurie augina vaikus iki trejų metų, nustatoma sutrumpinta trisdešimt dviejų valandų per savaitę darbo laiko norma, už nedirbtą darbo laiko normos dalį paliekant nustatytą darbo užmokestį. Ši sutrumpinta darbo laiko norma taikoma vienam iš tėvų (itėvių) ar globėjų jų pasirinkimu, iki vaikui sukanka treji metai.“

2. Pakeisti 112 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Švenčių dienų išvakarėse darbo dienos trukmė sutrumpinama viena valanda, išskyrus pagal sutrumpintą darbo laiko normą dirbančius darbuotojus, paliekant darbo užmokestį. Tiems darbuotojams, kurių darbo užmokestis priklauso nuo darbo normų, už šią sutrumpintą valandą mokamas jų vidutinis darbo užmokestis. Jeigu dėl darbo organizavimo ypatumų ar nepertraukiamos darbdavio veiklos sutrumpinti darbo dienos darbuotojui nėra galimybių, už šią valandą mokama kaip už viršvalandinį darbą.“

11 straipsnis. 113 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 113 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Darbo laiko režimas – darbo laiko normos paskirstymas per darbo dieną (pamainą), savaitę, mėnesį ar kitą apskaitinį laikotarpį, kuris negali viršyti trijų paeiliui einančių mėnesių. Darbdavys privalo tenkinti darbuotojo prašymą dirbti jo pageidaujamu darbo laiko režimu, jei to prašo nėščia, neseniai pagimdžiusi ar krūtimi maitinanti darbuotoja, darbuotojas, auginantis vaiką iki aštuonerių metų, darbuotojas, vienas auginantis vaiką iki keturiolikos metų arba vaiką su negalia iki aštuoniolikos metų, taip pat darbuotojas, pateikęs prašymą, pagrįstą sveikatos priežiūros įstaigos dokumentu apie jo sveikatos būklę arba būtinybę slaugyti ar prižiūrėti šeimos narį ar kartu su juo

gyvenantį asmenį, išskyrus atvejus, kai darbuotojo prašymo negalima tenkinti dėl darbdavio darbo organizavimo ar gamybos proceso ypatumų.“

12 straipsnis. 118 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 118 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Darbuotojo buvimas ne darbovietėje, bet esant pasirengusiam atlikti tam tikrus veiksmus ar atvykti į darbovietę kilus būtinybei įprastiniu poilsio laiku (pasyvusis budėjimas namie), nelaikomas darbo laiku, išskyrus faktiškai atliktų veiksmų laiką. Toks budėjimas negali trukti ilgiau kaip vieną šimtą šešiasdešimt aštuonias valandas per keturias savaites. Dėl tokio pasyviojo budėjimo namie turi būti susitarta darbo sutartyje ir darbuotojui mokama ne mažesnė kaip dvidešimties procentų dydžio jo valandinio darbo užmokesčio priemoka už kiekvieną budėjimo ne darbovietėje valandą. Už faktiškai atliktus veiksmus mokama kaip už faktiškai dirbtą darbo laiką, tačiau neviršijanti šešiasdešimties valandų per savaitę. Asmuo negali būti skiriamas pasyviai budėjimui namie tą dieną, kurią jis nepertraukiamai dirbo ne mažiau kaip vienuolika valandų iš eilės.“

2. Pakeisti 118 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Pasyviai budėti ir pasyviai budėti namuose negalima skirti asmenų iki aštuoniolikos metų. Nėščios, neseniai pagimdžiusios ir krūtimi maitinančios darbuotojos, darbuotojai, auginantys vaiką iki keturiolikos metų arba vaiką su negalia iki aštuoniolikos metų, asmenį su negalia slaugantys darbuotojai, taip pat darbuotojai su negalia, gali būti skiriami pasyviai budėti ir pasyviai budėti namuose tik su jų sutikimu.“

13 straipsnis. 119 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 119 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Darbuotojai su negalia gali būti skiriami dirbti viršvalandinius darbus tik su jų sutikimu.“

14 straipsnis. 127 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 127 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Teisė pasinaudoti visomis ar dalimi kasmetinių atostogų (arba gauti piniginę kompensaciją už jas šio kodekso nustatyto atveju) prarandama praėjus trejiems metams nuo kalendorinių metų, kuriais buvo įgyta teisė į visos trukmės kasmetines atostogas, pabaigos, išskyrus atvejus, kai darbuotojas faktiškai negalėjo jomis pasinaudoti. Aukštesnio negu darbdavio lygmens kolektyvinėje sutartyje šis terminas gali būti sutrumpintas iki dvejų metų, taip pat numatyta piniginė kompensacija už kasmetinių atostogų dalį, viršijančią šio kodekso 126 straipsnio 2 dalyje nustatytą kasmetinių atostogų už dvejus darbo metus trukmę, nustatant šios kompensacijos apskaičiavimo ir mokėjimo taisykles.“

2. Pakeisti 127 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Kasmetines atostogas pakeisti pinigine kompensacija draudžiama, išskyrus darbo santykių pasibaigimą, kai darbuotojui sumokama kompensacija už nepanaudotas visos trukmės kasmetines atostogas ar jų dalį, taikant šio straipsnio 5 dalyje nustatytus apribojimus, ir išskyrus šio straipsnio 5 dalyje nurodytą atvejį, kai piniginė kompensacija už kasmetinių atostogų dalį numatyta aukštesnio negu darbdavio lygmens kolektyvinėje sutartyje.“

15 straipsnis. 133 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 133 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Per vieną mėnesį nuo teismo sprendimo įvaikinti įsiteisėjimo (skubaus vykdymo atveju – per vieną mėnesį nuo sprendimo vykdymo pradžios) dienos darbuotojams suteikiamos trisdešimties kalendorinių dienų trukmės tėvystės atostogos, kurios gali būti skaidomos į ne daugiau kaip dvi dalis. Šioje dalyje nurodytos atostogos nesuteikiamos tuo atveju, kai įvaikintas sutuoktinio vaikas.“

16 straipsnis. 134 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 134 straipsnį nauja 5 dalimi:

„5. Atostogos vaikui prižiūrėti nutraukiamos, jei vaikui, kurio priežiūrai suteiktos atostogos vaikui prižiūrėti, nustatoma laikinoji ar nuolatinė globa arba jei vaiką globojantis darbuotojas, kuriam suteiktos atostogos vaikui prižiūrėti, atleidžiamas ar nušalinamas nuo globėjo pareigų.“

2. Buvusią 134 straipsnio 5 dalį laikyti 6 dalimi.

17 straipsnis. 140 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 140 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Biudžetinių įstaigų ir Lietuvos banko darbuotojų darbo apmokėjimo sąlygos nustatomos teisės aktų nustatyta tvarka.“

18 straipsnis. 146 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 146 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Darbo sutarčiai pasibaigus, visos darbuotojo su darbo santykiais susijusios išmokos išmokamos, kai nutraukiama darbo sutartis su darbuotoju, bet ne vėliau kaip iki darbo santykių pabaigos, nebent šalys atleidimo metu susitaria, kad darbo užmokesčio ar su juo susijusių išmokų dalis, viršijanti darbuotojo vieno mėnesio vidutinio darbo užmokesčio dydį, bus išmokama kitu šalių sutartu laiku, tačiau ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo darbuotojo atleidimo iš darbo dienos. Darbo užmokesčio ar su juo susijusių išmokų dalis, neviršijanti darbuotojo vieno mėnesio vidutinio darbo užmokesčio dydžio, visais atvejais turi būti sumokama ne vėliau kaip darbo santykių pasibaigimo dieną, nebent atleidimo metu buvo susitarta, kad su darbuotoju bus atsiskaityta ne vėliau kaip per dešimt darbo dienų nuo jo atleidimo iš darbo dienos.“

19 straipsnis. 147 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 147 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Darbo santykiams nepasibaigus, kai dėl darbdavio kaltės pavėluotai išmokamas darbo užmokestis ar kitos su darbo santykiais susijusios išmokos, kartu su jomis darbuotojui, turinčiam darbo santykių, nuo uždelstos sumokėti sumą dienos už kiekvieną uždelstą kalendorinę dieną išmokami delspinigiai, kurių dydį tvirtina Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras, jeigu darbo teisės normos nenustato didesnio delspinigių dydžio. Delspinigių dydį Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras tvirtina kiekvienais metais iki vasario 1 dienos, atsižvelgdamas į Valstybės duomenų agentūros paskelbtą vartotojų kainų indeksą per praėjusius kalendorinius metus (lygindamas praėjusių metų gruodžio mėnesį su užpraeitų metų gruodžio mėnesiu), padaugintą iš 5. Darbdaviui iškėlus bankroto bylą arba pradėjus bankroto procedūrą ne teismo tvarka, delspinigių skaičiavimas nutraukiamas nuo teismo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo arba nuo kreditorių susirinkimo, kuriame kreditoriai nutarė įmonės bankroto procedūras vykdyti ne teismo tvarka, dienos.“

20 straipsnis. 156 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 156 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Darbdavio darbuotojui padaryta žala atlyginama šalių susitarimu arba, kilus ginčui, nustatyta darbo ginčų dėl teisės nagrinėjimo tvarka.“

21 straipsnis. 166 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 166 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Darbuotojų atstovai veikia laisvai ir nepriklausomai nuo kitų socialinės partnerystės šalių. Darbdaviui ar kitoms socialinės partnerystės šalims draudžiama daryti įtaką darbuotojų atstovų sprendimams ar kitaip kištis į darbuotojų atstovų veiklą. Darbdaviui, jo teisėtam atstovui ar įgaliotam asmeniui draudžiama nulemti priėmimą į darbą arba siūlyti išlaikyti darbo vietą, reikalaujant, kad darbuotojas nestotų į profesinę sąjungą ar išstotų iš jos. Darbdaviui, jo teisėtam atstovui ar įgaliotam asmeniui draudžiama organizuoti ir finansuoti organizacijas, siekiančias trukdyti profesinių sąjungų veiklą, ją nutraukti ar kontroliuoti. Valstybės, savivaldybės institucijos turi susilaikyti nuo kišimosi į

darbuotojų atstovų veiklą, išskyrus atvejus, kai tai daroma įstatymų pagrindu dėl padaryto teisės pažeidimo. Smurtui ir priekabiavimui, nukreiptam prieš darbuotojų atstovus, *mutatis mutandis* taikomas šio kodekso 30 straipsnis.“

2. Pakeisti 166 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Darbuotojų atstovai turi teisę kreiptis į darbo ginčus nagrinėjančius organus ir kitas kompetentingas institucijas dėl neteisėto kišimosi į jų veiklą, taip pat dėl smurto ir priekabiavimo, nurodytų šio kodekso 30 straipsnyje, prašydami įpareigoti nutraukti tokius veiksmus, įpareigoti atlikti tam tikrus veiksmus ar atlyginti žalą.“

22 straipsnis. 175 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 175 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Darbdavys ir darbo taryba gali sudaryti rašytinį susitarimą, kuriame būtų aptarti svarbiausi darbo tarybos funkcijų įgyvendinimo, veiklos organizavimo, finansavimo, darbo tarybos narių kvalifikacijos kėlimo sąlygų, papildomų garantijų darbo tarybos nariams jų veiklos vykdymo laikotarpiu nustatymo ir kiti su tuo susiję klausimai, skatinantys darbo tarybos ir darbdavio bendradarbiavimą. Visa darbo tarybos veikla ir darbo tarybos narių kvalifikacijos kėlimas finansuojama darbdavio lėšomis.“

23 straipsnis. 181 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 181 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Socialinėje partnerystėje šakos ar nacionaliniu lygmeniu darbdaviams – biudžetinėms įstaigoms, viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė, turinti daugiau negu pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė, valstybės ar savivaldybės įmonėms, taip pat bendrovėms, kurių akcijos ar dalis akcijų, suteikiančių daugiau kaip 1/2 visų balsų šių bendrovių visuotiniame akcininkų susirinkime, priklauso valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise, ar jų dukterinėms įmonėms – atstovauja Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.“

2. Pakeisti 181 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Socialinėje partnerystėje teritoriniu lygmeniu darbdaviams – iš savivaldybių biudžetų asignavimų išlaikomoms biudžetinėms įstaigoms, viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė, turinti daugiau negu pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra savivaldybė, savivaldybės įmonėms, taip pat bendrovėms, kurių akcijos ar dalis akcijų, suteikiančių daugiau kaip 1/2 visų balsų šių bendrovių visuotiniame akcininkų susirinkime, priklauso savivaldybei nuosavybės teise, ar jų dukterinėms įmonėms – atstovauja savivaldybės taryba. Biudžetinėms įstaigoms, išskyrus iš savivaldybių biudžetų asignavimų išlaikomas biudžetines įstaigas, viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė, turinti daugiau negu pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė, valstybės įmonėms, taip pat bendrovėms, kurių akcijos ar dalis akcijų, suteikiančių daugiau kaip 1/2 visų balsų šių bendrovių visuotiniame akcininkų susirinkime, priklauso valstybei nuosavybės teise, ar jų dukterinėms įmonėms atstovauja Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.“

24 straipsnis. 192 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 192 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Šakos (gamybos, paslaugų, profesinės) kolektyvinės sutarties šalys – viena ar kelios tam tikros šakos profesinių sąjungų organizacijos, iš vienos pusės, ir viena ar kelios tos pačios šakos darbdavių organizacijos, iš kitos pusės. Šakos (gamybos, paslaugų, profesinės) kolektyvinė sutartis gali būti taikoma tik tam tikroje teritorijoje.“

25 straipsnis. 193 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 193 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Kolektyvinėse sutartyse, sudaromose nacionaliniu, šakos ar teritoriniu lygmeniu, įtvirtintomis darbo teisės normomis galima nukrypti nuo šiamo kodekso ar kitose darbo teisės

normose nustatytų imperatyvių taisyklių, išskyrus taisykles, susijusias su maksimaliuoju darbo ir minimaliuoju poilsio laiku, darbo sutarties sudarymu, minimaliuoju darbo užmokesčiu, darbuotojų sauga ir sveikata, lyčių lygybe ir nediskriminavimu kitais pagrindais, jeigu kolektyvine sutartimi pasiekama darbdavio ir darbuotojų interesų pusiausvyra. Ginčai dėl tokių normų teisėtumo nagrinėjami darbo ginčams dėl teisės nagrinėti nustatyta tvarka. Nustačius, kad kolektyvinės sutarties sąlyga prieštarauja šiame kodekse ar kitose darbo teisės normose nustatytoms imperatyvioms taisyklėms ir kolektyvine sutartimi nėra pasiekama darbdavio ir darbuotojų interesų pusiausvyra, ji negali būti taikoma, o taikoma šio kodekso ar darbo teisės normos taisyklė. Bet kuriuo atveju kolektyvinė sutartis gali gerinti darbuotojų padėtį, palyginti su ta, kuri nustatyta šiame kodekse ar kitose darbo teisės normose.“

26 straipsnis. 194 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 194 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Darbdaviams – biudžetinėms įstaigoms, viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė, turinti daugiau negu pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė, valstybės ar savivaldybės įmonės, taip pat bendrovės, kurių akcijos ar dalis akcijų, suteikiančių daugiau kaip 1/2 visų balsų šių bendrovių visuotiniame akcininkų susirinkime, priklauso valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise, ar jų dukterinėms įmonėms – atstovauja Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, gavusi nacionalinio lygmens profesinių sąjungų organizacijos ar organizacijų pasiūlymą pradėti nacionalinio (tarpšakinio) lygmens kolektyvinės derybas arba gavusi šakos lygmens profesinių sąjungų organizacijos ar organizacijų pasiūlymą pradėti šakos (gamybos, paslaugų, profesinės) lygmens kolektyvinės derybas, arba pati inicijuodama šias derybas, privalo pakviesti į jas atitinkamoje šakoje (gamybos, paslaugų, profesinėje) veikiančias privataus sektoriaus darbdavių organizacijas, galinčias kartu dalyvauti šiose kolektyvinėse derybose. Šios nuostatos *mutatis mutandis* taikomos, jei socialinėje partnerystėje teritoriniu lygmeniu veikia savivaldybės institucijos.“

27 straipsnis. 197 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 197 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Kolektyvinės sutartys taikomos darbuotojams – jas sudariusių profesinių sąjungų nariams, išskyrus šio kodekso 140 straipsnio 3 dalyje nurodytą atvejį, kuriuo darbo apmokėjimo sistema taikoma visiems darbuotojams, jos netvirtinant visuotiniame darbdavio darbuotojų susirinkime (konferencijoje). Jeigu profesinė sąjunga ir darbdavys susitaria dėl darbdavio lygmens ar darbovietės lygmens kolektyvinės sutarties ar tam tikrų jos nuostatų taikymo visiems darbuotojams, ji taikoma visiems darbuotojams, jeigu ją ar tam tikras jos nuostatas patvirtina visuotinis darbdavio darbuotojų susirinkimas (konferencija). Konferencija – įmonės, įstaigos, organizacijos struktūriniuose organizaciniuose dariniuose išrinktų darbuotojų atstovų susirinkimas. Jeigu, nesant darbdavio lygmeniu veikiančios profesinės sąjungos, kolektyvinę sutartį sudaro šakos profesinė sąjunga, kuri šio kodekso nustatyta tvarka buvo įgaliota vesti derybas dėl darbdavio lygmens kolektyvinės sutarties, bei darbdavys ir jeigu ją ar tam tikras jos nuostatas patvirtina visuotinis darbdavio darbuotojų susirinkimas (konferencija), ši kolektyvinė sutartis ar tam tikros jos nuostatos taikomos visiems darbdavio darbuotojams.“

2. Papildyti 197 straipsnį 5 dalimi:

„5. Jeigu nacionalinės (tarpšakinės), teritorinės arba šakos (gamybos, paslaugų, profesinės) kolektyvinės sutarties šalys susitaria dėl tam tikrų kolektyvinės sutarties nuostatų taikymo visiems šią sutartį pasirašiusių darbdavių organizacijų narių darbuotojams, šios nuostatos taikomos visiems darbdavių, šią kolektyvinę sutartį pasirašiusių darbdavių organizacijų narių darbuotojams atitinkamoje kolektyvinėje sutartyje nustatyta tvarka. Šalys sprendimą išplėsti tam tikrų kolektyvinės sutarties nuostatų taikymą biudžetinių įstaigų, viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė, turinti daugiau negu pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė, valstybės ar savivaldybės įmonių, taip pat bendrovių, kurių akcijos ar dalis akcijų, suteikiančių daugiau kaip

1/2 visų balsų šių bendrovių visuotiniame akcininkų susirinkime, priklauso valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise, ar jų dukterinių įmonių darbuotojams priima, gavusios Lietuvos Respublikos finansų ministerijos išvadą.“

28 straipsnis. 210 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 210 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„210 straipsnis. Darbuotojų atstovų dalyvavimas juridinio asmens valdyme

1. Šio kodekso, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo ir Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka darbuotojų atstovai turi teisę skirti dalį juridinio asmens kolegialaus valdymo ar priežiūros organo, kuris skiriamas ar renkamas pagal šių juridinių asmenų veiklą reglamentuojančius teisės aktus ar steigimo dokumentus, narių.

2. Darbuotojų atstovų paskirti nariai turi teisę darbdavio lėšomis kelti kvalifikaciją, reikalingą atliekant pareigas juridinio asmens kolegialaus valdymo ar priežiūros organe, ir turi tokias pačias teises ir pareigas, kaip ir kiti juridinio asmens kolegialaus valdymo ar priežiūros organo nariai.

3. Darbuotojų dalyvavimą priimant sprendimus Europos bendrovėse, Europos kooperatinėse bendrovėse ir po vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių pertvarkymo, jungimosi ar skaidymo veiksiančiose ribotos atsakomybės bendrovėse nustato specialūs įstatymai.“

29 straipsnis. 211 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 211 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Teisę būti paskirtais ar (ir) skirti dalį įmonės, įstaigos ar organizacijos kolegialaus valdymo ar priežiūros organo narių, kaip nurodyta šio kodekso 210 straipsnyje, turi darbdavio lygmeniu veikiantys darbuotojų atstovavimą įgyvendinantys asmenys. Kolegialaus valdymo ar priežiūros organo nariais gali būti skiriami ir nacionaliniu, šakos ar teritoriniu lygmeniu veikiančių profesinių sąjungų organizacijų atstovai.“

2. Pakeisti 211 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Jeigu darbuotojų atstovų skiriamas juridinio asmens kolegialaus valdymo ar priežiūros organo narys yra to juridinio asmens darbuotojas, darbo sutarties su juo pasibaigimas nutraukia narys teisę juridinio asmens kolegialaus valdymo ar priežiūros organe.“

30 straipsnis. 217 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 217 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Nagrinėdamas kolektyvinius darbo ginčus dėl teisės, darbo ginčą nagrinėjantis organas turi teisę darbo teisės normas ar šalių susitarimus pažeidusiai šaliai kitos šalies naudai skirti iki 10 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos, galiojusios pažeidimo padarymo dieną, dydžių baudą. Baudos dydis turi būti proporcingas pažeidimo sunkumui ir atgrasyti nuo teisės pažeidimo ateityje.“

31 straipsnis. 236 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 236 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Ginčo komisijos sudarymą inicijuoja darbuotojų atstovai, raštu skirdami į ją ne daugiau kaip penkis narius. Per tris darbo dienas nuo šio pasiūlymo gavimo darbdavys (darbdavių organizacija) į šią komisiją skiria ne daugiau kaip penkis narius. Šalių sutarimu ginčo komisijos narių skaičius gali būti ir kitoks.“

2. Pakeisti 236 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Ginčo komisija kolektyvinį darbo ginčą dėl interesų privalo išnagrinėti per penkias darbo dienas nuo komisijos sudarymo dienos, jeigu ginčo komisija bendru savo narių sutarimu nenustatė trumpesnio termino.“

32 straipsnis. 237 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 237 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Tarpininkų darbas apmokamas Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo nustatyta tvarka. Tarpininkų kelionės išlaidų dydžius ir apmokėjimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras.“

33 straipsnis. 244 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 244 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) įspėjamasis, kuris trunka ne ilgiau kaip keturias valandas;“.

34 straipsnis. 245 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 245 straipsnio 3 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) pritarusių streikui profesinių sąjungų narių skaičius.“

35 straipsnis. 247 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 247 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Minimalias teiktinas paslaugas, numatytas šio straipsnio 4 dalyje, bendru susitarimu per tris darbo dienas nuo įspėjimo apie būsimą tikrąjį streiką įteikimo darbdaviui dienos (įspėjamojo streiko atveju – per vieną darbo dieną) nustato kolektyvinio darbo ginčo dėl interesų šalys ir apie tai raštu informuoja atitinkamai Lietuvos Respublikos Vyriausybę, savivaldybės institucijas. Šalims nesusitarus dėl šių minimalių paslaugų teikimo, per penkias darbo dienas nuo vienos iš šalių kreipimosi šias minimalias teiktinas paslaugas nustato teismas.“

2. Pakeisti 247 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Minimalių paslaugų teikimą užtikrina darbdavys ir jo paskirti darbuotojai, streiko komitetui bendradarbiaujant su darbdaviu. Jeigu kolektyvinio darbo ginčo dėl interesų šalys nusprendžia, jos iki streiko pradžios sudaro darbuotojų, kurie streiko metu privalės dirbti, sąrašą ir taip užtikrina minimalių paslaugų teikimą.“

36 straipsnis. 250 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 250 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Streike dalyvaujantiems darbuotojams nemokamas darbo užmokestis, jie atleidžiami nuo įsipareigojimų atlikti darbo funkcijas. Tris mėnesius nuo streiko pabaigos dienos negali būti pablogintos streike dalyvavusių darbuotojų būtiniosios darbo sutarties sąlygos, palyginti su ankstesnėmis jų būtinosiomis darbo sutarties sąlygomis ar palyginti su kitų tos pačios kategorijos darbuotojų būtinosiomis darbo sutarties sąlygomis, prieš tai raštu neinformavus profesinės sąjungos.“

2. Pakeisti 250 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Streiko metu darbdaviui draudžiama į streikuotojų vietas priimti naujus darbuotojus, išskyrus atvejus, kai būtina užtikrinti minimalių paslaugų teikimą, bet nėra galimybės to padaryti šio kodekso nustatyta tvarka ir sąlygomis, taip pat draudžiama bet kokiais būdais skatinti darbuotojus nestreikuoti.“

37 straipsnis. 251 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 251 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Darbdavys ar darbdavių organizacija, gavę profesinės sąjungos ar profesinių sąjungų organizacijos pranešimą apie priimtą sprendimą skelbti streiką, turi teisę per tris darbo dienas nuo pranešimo gavimo dienos kreiptis į teismą dėl streiko teisėtumo. Taikyti kitų įstatymų nustatytas laikinasias apsaugos priemones, išskyrus nustatytas šio kodekso 252 straipsnyje, draudžiama.“

2. Pakeisti 251 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Teismas bylą dėl streiko teisėtumo turi išnagrinėti per penkias darbo dienas. Pirmosios instancijos teismo sprendimas dėl streiko teisėtumo gali būti skundžiamas apeliacine tvarka per penkias darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Apeliacinės instancijos teismas bylą pagal

apeliacinį skundą dėl neįsiteisėjusio pirmosios instancijos teismo sprendimo turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dešimt darbo dienų nuo apeliacinio skundo gavimo teisme dienos. Bylos dėl streiko teisėtumo nagrinėjimo dalyku negali būti iškeltų reikalavimų ekonominės ir socialinės priežastys.“

38 straipsnis. 252 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 252 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Jeigu kyla tiesioginė grėsmė, kad streiko metu nebus vykdomas kolektyvinio darbo ginčo dėl interesų šalių susitarimas ar teismo sprendimas dėl minimalių paslaugų teikimo įmonėse, įstaigose, organizacijose ir šakose, teikiančiose neatidėliotinas (gyvybines) paslaugas, ir tai gali sukelti pavojų žmonių gyvybei, sveikatai ir saugumui, teismas turi teisę šiose įmonėse, įstaigose, organizacijose ir šakose penkiolikai darbo dienų atidėti dar neprasidėjusį streiką, o prasidėjusį streiką tokiam pačiam laikui sustabdyti.“

39 straipsnis. 253 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 253 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) profesinės sąjungos ar profesinių sąjungų organizacijos įstatuose nustatyta tvarka valdymo organui priėmus sprendimą pripažinti, kad toliau tęsti streiką netikslinga.“

40 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2026 m. lapkričio 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir socialinės apsaugos ir darbo ministras iki 2026 m. spalio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Išbandymo terminas, kuris buvo nustatytas pagal Darbo kodekso 36 straipsnio 2 dalies nuostatas, galiojusias iki 2026 m. spalio 31 d., baigiasi pagal Darbo kodekso nuostatas, galiojusias iki 2026 m. spalio 31 d.
4. Darbo pareigų pažeidimams, padarytiems iki 2026 m. spalio 31 d., taikomos iki 2026 m. spalio 31 d. galiojusios Darbo kodekso nuostatos.
5. Darbo sutarčių nutraukimo procedūroms, kurios pagal Darbo kodekso 59 straipsnio nuostatas buvo pradėtos iki 2026 m. spalio 31 d., taikomos iki 2026 m. spalio 31 d. galiojusios Darbo kodekso 59 straipsnio nuostatos.
6. Darbo sutarčių nutraukimo procedūroms, kurios pagal Darbo kodekso 60 straipsnio nuostatas buvo pradėtos iki 2026 m. spalio 31 d., taikomos iki 2026 m. spalio 31 d. galiojusios Darbo kodekso 60 straipsnio nuostatos.
7. Šalių susitarimu iki 2026 m. spalio 31 d. darbo sutartyje įtvirtintos nuostatos dėl pasyvaus budėjimo namie trukmės galioja iki susitarimo pabaigos, jei šalys nusprendžia šių nuostatų nekeisti.
8. Tėvystės atostogos už vaikus, įvaikintus iki 2026 m. spalio 31 d., suteikiamos iki 2026 m. spalio 31 d. galiojusia Darbo kodekse nustatyta tvarka.
9. Darbo sutarties su darbuotoju nutraukimo, pradėto iki 2026 m. spalio 31 d., atveju atsiskaitant su darbuotoju taikoma iki 2026 m. spalio 31 d. galiojusi Darbo kodekso 146 straipsnio 2 dalies nuostata.
10. Dėl darbdavio kaltės pavėlavus išmokėti sumas, kurios turėjo būti išmokėtos iki 2026 m. spalio 31 d., nustatomi delspinigiai, apskaičiuoti pagal taisykles, nustatytas Darbo kodekso 147 straipsnio 1 dalyje ir galiojusias iki 2026 m. spalio 31 d.
11. Iki 2026 m. spalio 31 d. paskirtai kolegialaus valdymo ar priežiūros organo sudėčiai netaikomos šio įstatymo 29 straipsnyje išdėstytos Darbo kodekso 211 straipsnio 1 dalies nuostatos.
12. Už Darbo kodekso 217 straipsnio 2 dalyje nurodytus pažeidimus, padarytus iki 2026 m. spalio 31 d., baudos skiriamos pagal teisinį reguliavimą, galiojusį iki 2026 m. spalio 31 d.
13. Šio įstatymo 31 straipsnyje išdėstytos Darbo kodekso 236 straipsnio 2 ir 4 dalių nuostatos netaikomos iki 2026 m. spalio 31 d. darbo ginčų komisijoje inicijuotiems kolektyviniams darbo ginčams dėl interesų.

14. Iki 2026 m. spalio 31 d. inicijuotas tarpininkavimas baigiamas vykdyti pagal teisinį reguliavimą, galiojusį iki 2026 m. spalio 31 d.

15. Streikams, kurių paskelbimo procedūra pradedama iki 2026 m. spalio 31 d., taikomos iki 2026 m. spalio 31 d. galiojusios Darbo kodekso 244, 245, 247, 250, 251, 252 ir 253 straipsnių nuostatos.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas